

TARASKALLION TUULIVOIMAPUISTON LIITO-ORAVASELVITYS 2023

RAPORTTI

YIT SUOMI OY

1.5.2023

P45390

Sisällys

TARASKALLION LIITO-ORAVASELVITYS 2023	3
1 Johdanto	3
2 Selvitysalue	3
3 Lähtötiedot ja menetelmät.....	4
4 Epävarmuustekijät	5
5 Tulokset.....	6
6 Johtopäätökset	7
7 Lähteet	8

*FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksianton ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.***

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

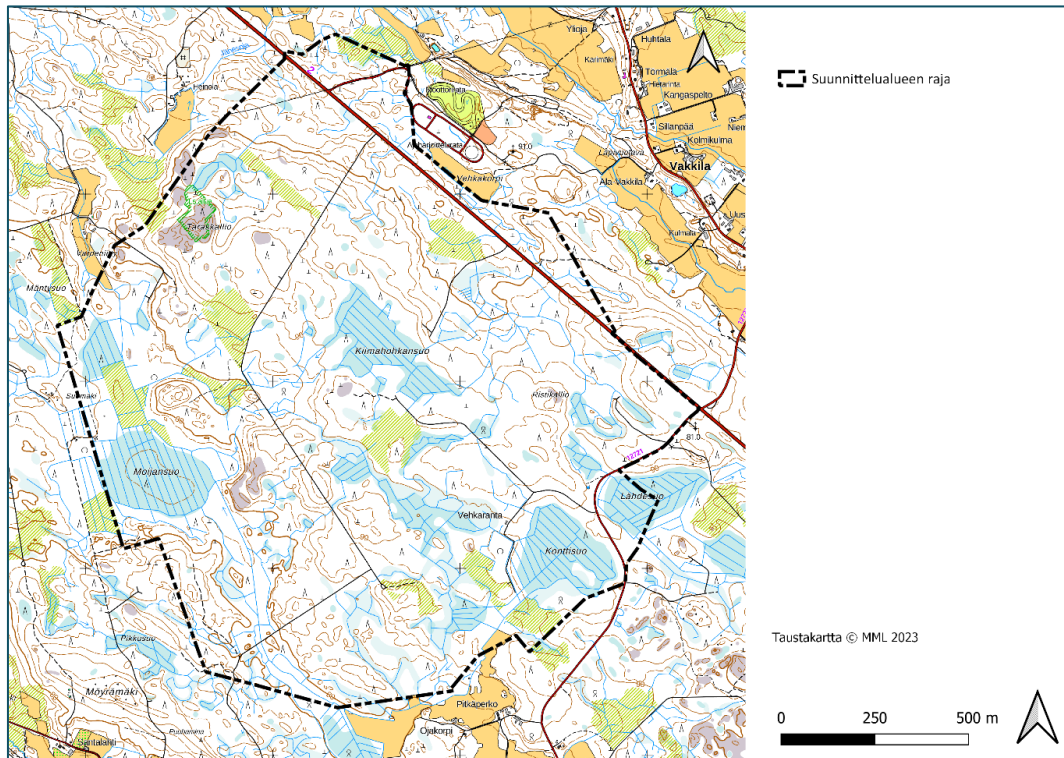
TARASKALLION TUULIVOIMAPUISTON LIITO-ORAVASELVITYS 2023

1 Johdanto

Työssä laadittiin liito-oravaselvitys Taraskallion tuulivoimapuiston hankealueelle. Työn tavoitteena oli selvittää, ovatko Taraskallion tuulivoimapuiston hankealueella tiedossa olevat liito-oravareviirit edelleen asuttuja ja onko alueelle muodostunut uusia reviiirejä. Liito-oravaselvitys on laadittu tausta-aineistoksi tuulivoimahankkeen kaavoitusta varten, jota laatii FCG Finnish Consulting Group Oy. Selvityksen on laatinut Mti, luontokartoittajaopiskelija (Eat) Teemu Ukkonen Metsän Taju Oy:stä. Työn tarkastajana on toiminut FM biologi Tiina Mäkelä FCG Finnish Consulting Group Oy:stä.

2 Selvitysalue

Taraskallion tuulivoimapuiston hankealue sijaitsee noin kuusi kilometriä Huittisten keskustan eteläpuolella aivan Vt 2 lounaispuolella. Selvitysalue on noin 760 hehtaarin laajuinen kokonaisuus, jolla ei ole suuria korkeuseroja. Hankealueella on muutamia soita ja erilaisia talouskäytössä olevia metsäelinympäristöjä. Vanhaa metsää alueella on niukasti. Vesistöjä alueella ei ole käytännössä lainkaan. Hankealueella on pieni luonnonsuojelualue. Alue on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Liito-oravaselvitys kohdennettiin Taraskallon tuulivoimapuiston suunnittelualueelle (taustakartat: ©MML2023).

3 Lähtötiedot ja menetelmät

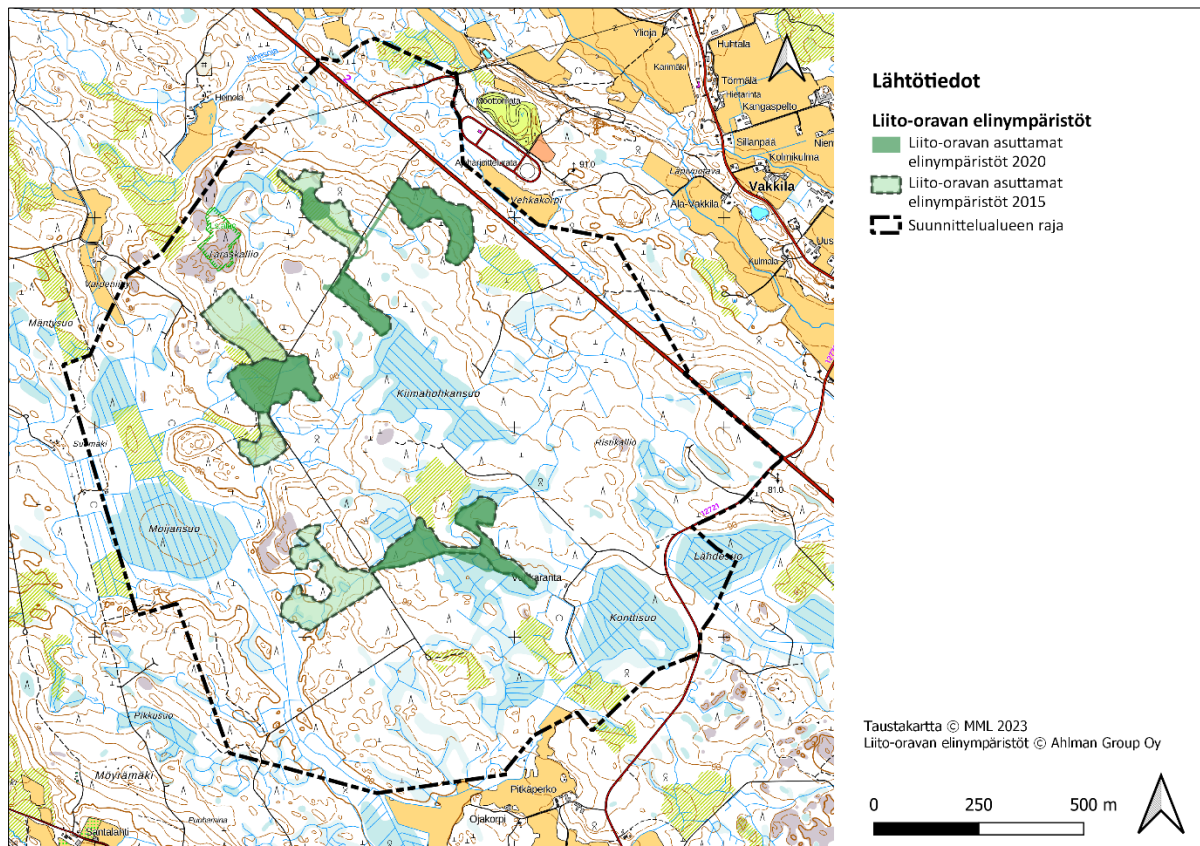
Ennen maastotyövaihetta selvitysalueeseen tutustuttiin karttojen ja ilmakuvien avulla ja erilaisten lähtöaineistojen avulla. Alueelta on laadittu liito-oravaselvitykset vuosina 2015 ja 2020 (Ahlman Group Oy).

- Taraskallion tuulivoimapuiston liito-oravaselvitys 2015 (Ahlman Group Oy 2015)
- Taraskallion tuulivoimapuiston liito-oravaselvitys 2020 (Ahlman Group Oy 2020)

Lisäksi lähtötietona on käytetty Lajitietokeskuksen rekisterihavaintoja tiedossa olevista liito-oravahavainnoista (viranomaisportaalin aineistopyyntö 2022 / HBF.62722).

Liito-oravaselvityksen maastotyöt tehtiin 16.3.2023, 18.3.2023 ja 13.4.2023. Inventoinnit tehtiin viranomaisohjeistuksen (Nieminen & Ahola (toim.) 2017) mukaisesti. Maastossa käytiin läpi selvitysalueen kaikki liito-oravalle soveltuvat metsäalueet. Löydetyt papana- ja pesäpuut oltiin valmiudessa tallentaa paikkatiedoksi mastotabletin QField -ohjelmalla. Maastossa arviointiin myös liito-oravan kulkuyhteyksien tarve ja sijainti. Maastotöistä vastasi Mti, Luontokartoittaja (opisk.) Teemu Ukkonen Metsän Taju Oy:stä.

Vuonna 2015 laaditussa liito-oravaselvityksessä alueelta oli rajattu neljä laajahkoa liito-oravan asuttamaa reviiriä, joilta löydettiin yhteensä 122 papanapuuta. Vuosien 2015–2020 välisenä aikana alueen metsiän rakenteessa oli tapahtunut huomattavia muutoksia avo- ja harvennushakkuiden sekä osittain myös myrskytuhojen seurauksena. Muutoksista johtuen liito-oravan elinympäristöt olivat supistuneet ja pirstoutuneet ja alueelta rajattiin vuoden 2020 selvityksessä viisi pienempää liito-oravan asuttamaa reviiriä. Niiltä löydettiin yhteensä 44 papanapuuta. Vuosien 2015 ja 2020 selvityksissä rajatut elinympäristöt on esitetty kuvassa 2.

Kuva 2. Taraskallion tuulivoimapaiston hankealueelta on laadittu liito-oravaselvityksiä aiemmin vuosina 2010 ja 2015. Kuvassa on esitetty aiemmissa selvityksissä asutuiksi todetut elinympäristöt.

4 Epävarmuustekijät

Suunnittelualueen ja sen lähiympäristön kaikki liito-oravalle soveltuvat metsäalueet inventoitiin maastokartoituksessa tarkasti läpi. Liito-oravakartoitus on tehty viranomaisohjeistuksen mukaisesti optimaalisena ajankohtana keväällä (maalis-huhtikuussa). Liito-oravat ovat aktiivisia lisääntymiskauden alkaessa, joten uusia papanoita kertyy puiden tyville siellä, missä

lajin yksilöt liikkuvat. Olosuhteet selvityksen tekemiselle olivat hyvät, koska selvitysten aikana lumimäärä oli ja vähäinen ja puiden tyvet olivat lumesta puhtaat.

Selvitykseen ei katsota sisältyvän merkittäviä epävarmuustekijöitä ja se arvioidaan hankkeen suunnittelun kannalta riittäväksi.

5 Tulokset

Selvitysalueelta löytyi vain varsin vähän merkkejä liito-oravasta. Maastotöiden aikana kävi ilmi, että alueella oli tehty merkittävillä pinta-aloilla päätehakkuita viimevuosien aikana. Elinympäristöjen pirstoutuminen metsätaloustoimien seurauksena aiempien selvitysten jälkeen on heikentänyt liito-oravan elinmahdollisuuksia alueella merkittävästi.

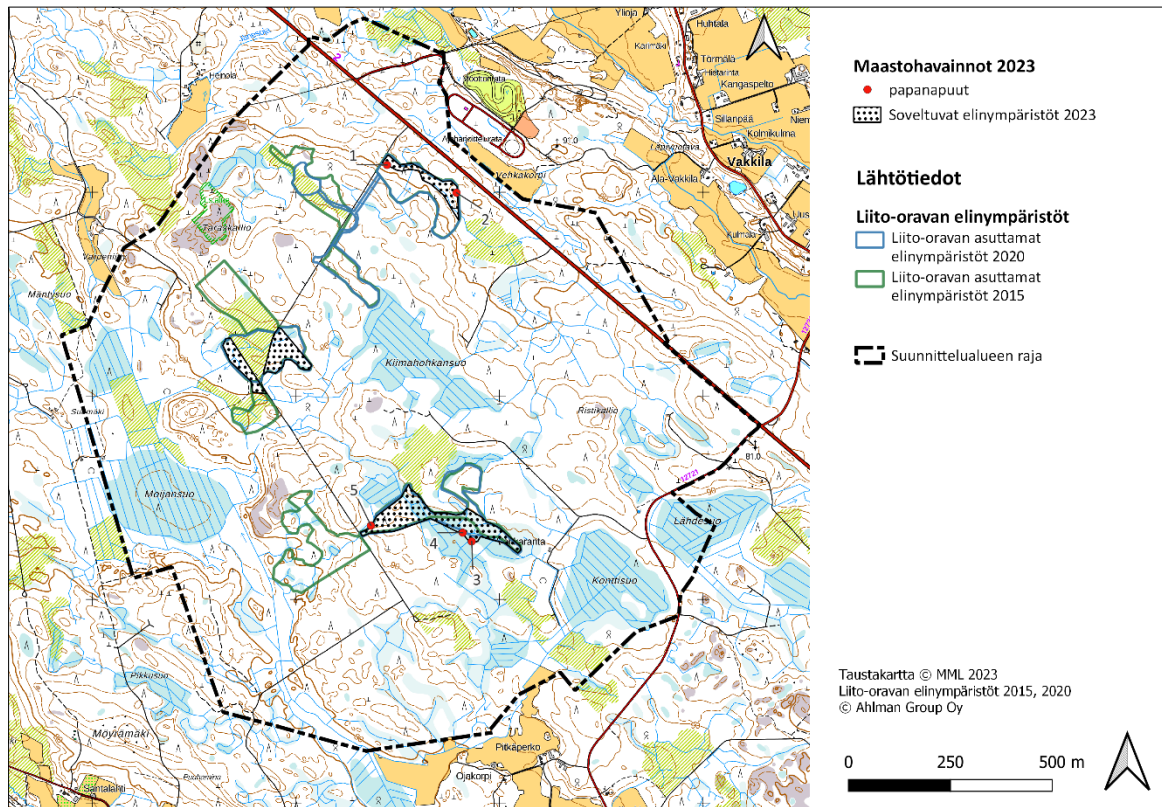
Maastokartoituksia löydettiin yksittäisiä papanoita vain viiden puun alta. Vanhojen elinympäristöjen ei arvioitu olevan kartoitushetkellä asuttuja. Yksittäiset papanahavainnot kuitenkin indikoivat, että alueella on kulkenut liito-orava talven 2022–2023 aikana. Ainoastaan eteläisin reviiiri on säilynyt edelleen yhtenäisenä, mutta osia siitäkin oli käsitelty. Kyseinen reviiiri on puustoltaan ja rakenteeltaan liito-oravan elinympäristöksi soveltuvaa, alueella on useita lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvia kolohaapoja ja risupesä, mutta hyvin vähäisten papanahavaintojen (yksittäiset papanat kolmen puun tyvellä) perusteella tämäkin reviiiri arvioitiin kartoitushetkellä autioksi.

Maastohavaintojen perusteella alueelta rajattiin liito-oravalle yhä soveltuvat, hakkuissa säästyneet vanhojen reviiirien osat. Lajille soveltuvaa elinympäristöä on jäljellä noin 13 hehtaaria. Vuoden 2020 selvityksessä asuttujen reviiirien yhteispinta-ala oli 28 hehtaaria ja vuoden 2015 selvityksessä 48 hehtaaria. Elinympäristöjen huomattava supistuminen ja pirstoutuminen pääasiassa hakkuiden vaikutuksesta on vaikuttanut merkittävästi liito-oravan elinmahdollisuuksiin alueella.

Havaittujen papanapuiden tarkemmat tiedot on esitetty taulukossa 1. Hakkuissa säästyneet reviiirien osat ja papanapuiden sijainnit on esitetty kuvassa 3.

Taulukko 1. Selvitysalueella havaittujen papana- ja risupesäpuiden tarkemmat tiedot.

id	Puulaji	Papanamäärä	Puutyyppi	papanoiden ikä	x	y
1	Kuusi	1	papanapuu	vanha	272448	6785135
2	Kuusi	1	papanapuu	vanha	272789	6784998
3	Kuusi	1	papanapuu	tuore	272864	6783285
4	Kuusi	1	papanapuu	tuore	272819	6783328
5	Haapa	1	papanapuu	vanha	272369	6783364

Kuva 3. Aiemmin rajatut liito-oravan elinympäristöt, liito-oravalle soveltuvina vuoteen 2023 säilyneet elinympäristöjen osat ja selvityksessä 2023 havaitut papanapuut (1-5).

6 Johtopäätökset

Laaditun liito-oravaselvityksen perusteella Taraskallion tuulivoimapuiston hankealueella ei ole tällä hetkellä asuttua liito-oravan reviiriä. Alueella havaittiin vain muutamia yksittäisiä liito-oravan papanoita. Havainnot viittaavat siihen, että alueella on liikkunut talvella 2022–2023 vaeltava yksilö/yksilöitä, jotka etsivät sopivaa elinympäristöä. Selvityksen perusteella ei kuitenkaan voida poissulkea sitä, etteikö etenkin eteläinen reviiri olisi tulevana vuosina asuttu (Nieminen & Ahola 2017). Eteläinen reviiri on pinta-alaltaan seitsemän hehtaaria ja se on rakenteeltaan sopivaa liito-oravan elinympäristöksi, siellä on sopivia kolopuita sekä lisääntymis- että levähdyspaikoiksi. Alueelta on hyvät kulkuyhteydet eri suuntiin ja ravintoalueisiin.

Yleisenä käytäntönä liito-oravan elinympäristö voidaan todeta pysyvämmän autioksi vasta siinä tapauksessa, kun havaintoja ei ole tehty lainkaan viitenä peräkkäisenä vuonna. Alueelle sijoittuvien, vanhojen reviirien puustoisina säilyneet osat (ks. kuva 3) tulee siksi edelleen tulkita liito-oravan elinympäristöiksi. Päätehakuilla reviirien osilla ei ole liito-oravalle enää merkitystä.

Luonnonsuojelulain 49 §:ssä kielletään EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien kuten liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen ja heikentäminen. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämisellä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden jälkeen esiintymän liito-oravat häviävät, eikä alue enää ole liito-oravalle kelvollinen. Hävittämisessä suurin osa sopivan lisääntymis- ja ruokailumetsikön pinta-alasta sekä suurin osa pesäpuista häviää. Liito-oravan lisääntymispaikka häviää myös silloin, jos kaikki latvusyhteydet sopivalle lisääntymis- ja levähdyspaikalle hävitetään. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämisellä tarkoitetaan tilannetta, jossa osa esiintymän ydinalueesta, osia ruokailu- ja lisääntymisalueista hakataan, tai esiintymää pilkkomalla ja osa-alueita eristämällä vaikeutetaan tai estetään liito-oravien liikkuminen alueella. Heikentämistä ei tapahdu, mikäli toimenpiteet ovat niin vähäisiä, että niiden jälkeenkin alueen voidaan olettaa pitkällä aikavälillä pysyvän liito-oravalle elinkelpoisena.

7 Lähteet

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. –Ympäristöministeriö, 1/2017.

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toimitus) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Lajitietokeskus 2022. Liito-oravahavainnot, aineistopyyntö (4/2022).

Maanmittauslaitos 2023: Kartta-aineistot. Avoimien aineistojen tiedostopalvelu. Maanmittauslaitoksen tiedostopalvelu

Selonen, V. & Hanski, I. K. 2004: Young flying squirrels (*Pteromys volans*) dispersing in fragmented forests. – *Behavioral Ecology* 15: 564–571.

Selonen, V., Hanski, I. K. & Stevens, P. C. 2001: Space use of the Siberian flying squirrel *volans* in fragmented forest landscapes. – *Ecography* 24: 588–600.

Ympäristöministeriö 2017: Liito-oravan huomioon ottaminen kaavoituksessa.